

Politika Özeti

Yönetici Özeti

Pi Gençlik Derneği olarak, gençlerin toplumsal yaşama aktif katılımını destekleyen, gönüllülük, insan hakları, kültürlerarası öğrenme ve sosyal kapsayıcılık gibi alanlarda çalışan bir sivil toplum kuruluşuyuz. Kurulduğumuz günden bu yana yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde yürüttüğümüz projelerle özellikle gençlerin güçlenmesini amaçlıyoruz.

Türkiye Avrupa El Ele: Sivil Toplum ve Yerel Yönetimler İçin Değişim Programı kapsamında Pi Gençlik Derneği olarak Slovenya'dan ortağımız Povod ile Mayıs 2024'te başlayan ve Nisan 2025'in sonunda sonlanacak 12 aylık bir iş birliği gerçekleştirdik. Sivil toplum kuruluşları ve yerel yönetimlerin güçlendirilmesini desteklemeyi amaçlayan program kapsamında, Pi Gençlik Derneği, Konak Belediyesi ile; proje ortağımız olan Povod isimli sivil toplum kuruluşu da Ptuj Belediyesi ile çalışmıştır. Proje kapsamında, yerel yönetimlerin de desteğiyle sosyal içerme ve kültürler arası diyaloga odaklanılmıştır. Kültürler arası ortamlarda farklı gruplarla çalışma konusundaki uzmanlık alanlarımız güçlendirilmeye çalışılmıştır.

İlk etkinliğimiz, İzmir'de ve Ptuj'de gerçekleşen çalışma ziyaretleriyle başlamıştır. Bu ziyaretler kapsamında, göç alanında çalışan kurumlarla tanışma ve çalışma şekillerini öğrenme şansı edindik ve Pi Gençlik Derneği ve Povod arasında kurulan ilk ortaklık sürecinde birbirimizi daha iyi tanıma ve çalışmalarımızı yerinde görme şansı edindik. İkinci etkinlik olarak da yerelde atölyeler düzenleyerek göç, çeşitlilik, toplumsal dahil etme ve kültürler arası diyalog hakkında farkındalık düzeylerimizi artırmayı amaçladık.

Pi Gençlik Derneği olarak İzmir'in Basmane ilçesinde bulunan Agora Semt Merkezi'nde gerçekleştirdiğimiz yerel atölyeler sırasında uyguladığımız yöntemleri, edindiğimiz izlenimleri ve tespitleri Konak Belediyesi yetkilileri ile paylaşmak ve yerel aktörlerle kültürler arası diyalog ve göçmenlerin topluma dahil edilmesine ilişkin önerileri sunmak üzere politika özetini oluşturuyoruz. İzmir'in Basmane İlçesinde ikamet eden farklı milletlerden oluşan topluluklar için farklı yöntemler, bakış açıları, dikkat edilmesi gereken hususlar olabileceğinin farkındayız. Proje kapsamında, özellikle Suriyeli genç kadınların semt merkezindeki faaliyetlere katılımını desteklemeyi hedefliyoruz. Bu doğrultuda, politika özetimizi oluştururken atölye çalışmalarımıza katılım gösteren Suriyeli genç kadınları göz önünde bulunduracak ve onların semt merkezindeki faaliyetlere katılımlarını artıracak ve devamlılığını sağlayacak şekilde çabalarımızı yoğunlaştıracğız.

Mevcut Bağlam

İzmir'in Konak İlçesine bağlı Basmane semti, tarih boyunca göçlerin şekillendirdiği dinamik bir yapıya sahip olmuştur. 1866'da Basmane Garı'nın açılmasıyla birlikte, Anadolu'dan İzmir'e gelenlerin ilk durağı ve günümüzde mültecilerin de Avrupa'ya geçişte kullandığı transit bir bölge haline gelmiştir.

Özellikle Suriye'deki iç savaşın ardından Suriyeli mültecilerin yoğun olarak yaşadığı bir semt haline gelmiştir. 2019 verilerine göre İzmir'de yaklaşık 144.000 Suriyeli mülteci bulunmakta olup bu nüfusun büyük bir kısmı Konak'ta özellikle Basmane ve çevresinde ikamet etmektedir. Basmane'nin demografik yapısı, göçlerle birlikte sürekli değişim göstermiştir. Suriyeli mültecilerin yanı sıra, Afrika ve Asya ülkelerinden gelen göçmenler de bu bölgede yaşamaktadır. Bu durum, semtin sosyal ve kültürel dokusunu zenginleştirirken aynı zamanda çeşitli zorlukları da beraberinde getirmiştir.

Konak Belediyesi'nin bölgede yapmış olduğu çalışmalar, semt merkezlerinin halkın ihtiyaçlarına dokunan hizmetlerinin, zorlukları aşma noktasında büyük adımlar attığı gözlemlenmiştir.

Politika Önerileri

Şubat 2025'te, Basmane'de yaşayan göçmen kökenli gençler ve çocuklar ile Pi Gençlik Derneği'nde Avrupa Dayanışma Programı (ESC) kapsamında gönüllülük yapan Avrupalı katılımcıların bir araya geldiği anlamlı bir etkinlik serisi gerçekleştirilmiştir. Agora Semt Merkezi'nde düzenlenen bu etkinlikler, sanatı, kültürü ve dayanışmayı bir araya getirerek katılımcıların birbirlerini daha yakından tanımalarını, kendilerini ifade etmelerini ve birlikte üretmenin gücünü keşfetmelerini sağlamıştır. Etkinlikler, 4 sanat ve 4 kültürel oturumdan oluşmuştur. Sanat aktiviteleri kapsamında, Agora Semt Merkezi avlusunda yer alan ve tarihi binaya ait olmayan ek yapının duvarı ile avludaki banklar, katılımcıların iş birliğiyle boyanmıştır. Bu süreç, yalnızca fiziksel bir dönüşüm değil, aynı zamanda ortak bir amaç için birlikte üretme ve aidiyet hissini güçlendirme fırsatı sunmuştur. Sanat, bu bağlamda dil bariyerini aşan, evrensel bir ifade aracı olarak öne çıkmıştır.

Kültürel aktiviteler ise farklı ülkelere gelen katılımcıların mutfak kültürlerini paylaşmaları üzerine kurgulanmıştır. Ortak sofralar etrafında buluşan katılımcılar, sırasıyla Suriye, Türkiye, Fransa, İtalya ve Almanya mutfağından yemekleri birlikte hazırlamıştır. Ortak yemek pişirme süreci, kültürel çeşitliliği kutlamanın yanı sıra katılımcılar arasında güçlü bağlar kurulmasına vesile olmuştur. Dil engelinin ötesinde, paylaşımın ve birlikte zaman geçirmenin birleştirici gücü ortaya çıkmıştır.

Her oturumda yaklaşık 11-13 katılımcı yer almıştır. Katılımcı profili ise 2 ila 4 ESC gönüllüsü, 1 aktivite mentörü, 5 göçmen kökenli genç kadın ve 3 ila 4 göçmen kökenli çocuktan oluşmuştur. Bu çeşitlilik, etkinliklerin çok sesli, renkli ve kapsayıcı bir ortamda gerçekleşmesini sağlamıştır. Sanat ve yemek aracılığıyla kurulan bu etkileşim alanı hem göçmen kökenli katılımcılar hem de Avrupa'dan gelen gönüllüler için empati, kültürel farkındalık ve sosyal uyum açısından değerli bir deneyime dönüşmüştür.

Bu aktiviteler süresince edinilen deneyimler, yapılan gözlemler ve kurulan ilişkiler, Agora Semt Merkezi'nde ileride gerçekleştirilecek etkinliklerde dikkate alınması gereken önemli noktaları ortaya koymaktadır. Bu doğrultuda geliştirilen öneriler; uygulanabilecek yöntemler, kullanılabilecek teknikleri ve etkili yaklaşımları içermektedir. Önerilerin temel amacı, katılımcıların Agora Semt Merkezi'ne olan aidiyet duygusunu güçlendirmek, etkinliklere aktif katılım göstermelerini sağlamak ve bu katılımın sürdürülebilirliğini desteklemektir.

1. Katılımın ve Aidiyetin Güçlendirilmesi

- Tek seferlik yapılan etkinliklerin merkeze olan aidiyeti tam sağlayamadığı sürece yayılan ve düzenli yapılan etkinliklerde katılımcıların daha rahat hissettikleri, katılımcılara ve aktivitelere alışıp uyum gösterdikleri gözlemlenmiştir. Bireylerin bir motivasyonla katılım sağlaması ve becerilerini ortaya koyması kendini oranın bir parçası gibi hissetmesini sağlamıştır ve böylece süreklilik artmıştır. Bu da bir sonraki etkinliklerdeki katılımlarını olumlu yönde etkilemiştir. Bu sebepten ötürü katılımcıların aidiyet duygularını geliştirmek ve sürdürülebilirliği artırmak için tek seferlik etkinlikler yerine uzun süreli etkinlikler üzerine çalışılmalıdır.
- Dezavantajlı bir bölge olması sebebiyle teknolojik araçlara erişimin kısıtlı olmasından kaynaklı yüz yüze iletişimin ön plana çıktığı ve bunun için de ev ziyaretlerinin gerçekleştirilebilir, pazar yeri ve camii çıkışı gibi toplanma alanlarında bilgilendirme stantlarının kurulabilir, okullarla anlaşarak veli toplantılarında bilgilendirmeler yapılabilir. Bu tür bilgilendirme ve ziyaretler, bireylerin aktivitelere karşı olan önyargı ve endişelerinin kırmakta büyük rol oynar. İçinde bulundukları toplumun farklı yönleri ve olanakları olduğunu anlamalarına yardımcı olur. Agora Semt Merkezi'ne çocuklarını getirerek önyargı ve endişelerini aşma konusunda ilk adımı atan velilerle birebirde iletişime geçilip aktivitelerin tanıtılması ve etkinliğe davet edilmesinin önemli ve etkili olduğu tespit edilmiştir.

2. Kadın Katılımının Desteklenmesi

- Ataerkil yapılar nedeniyle evli kadınların katılımında zorluklar yaşanmıştır. Kadınlar hakları konusunda bilinçlenerek kendilerini daha güçlü hissetseler de bu haklara erişim sürecinde içinde yaşamaya devam ettikleri ataerkil ve dindar çevrenin baskısı gibi nedenlerle kadınların haklarını hayata geçiremedikleri, bunun da umutsuzluk hali doğurabildiği gösterilmektedir. Bu nedenle eşlerin ve aile bireylerinin bilgilendirildiği semt merkezini tanıtıcı ve güven artırıcı bilgilendirme çalışmalarının gerekliliği tespit edilmiştir.

3. Farklı Kültürlerle Etkileşim Ortamı Yaratılması

- Ortak yemek yapımı gibi dil engelini aşan, kültürel paylaşımı destekleyen etkinlikler sosyal uyumu ve iletişimi artırmaktadır.
- Sanat temelli aktiviteler (örneğin birlikte boyama çalışmaları), ortak üretim deneyimi sayesinde grup içi bağları güçlendirmektedir.
- Ortak yemek yapımının ve sanat temelli aktivitelerin dil ötesi bir bağlayıcılığa sahip olması bireylerin ilişkileri çeşitlendirerek katılım sağlamaları için yeni motivasyonlar kazanmalarını sağlar. Bireylerin pek çok motivasyonla katılım sağlamaları aktivitelerin sürdürülebilirliğini artırır. Bu sürdürülebilirliğin oluşmasıyla hem geniş çapta bir etkileşim ortamı yaratılmış olur hem de kadın katılımı önemli derecede artar.

4. Yerel İş Birliğinin Güçlendirilmesi

- Hedef kitle üzerinde etkili sonuçlar alabilmek ve kitlenin katılımını sağlayabilmek için dayanışmaya ve iş birliğine dayanan bir kültürün oluşturulması için katılıma yer veren

yöntemlerin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu kültürü oluşturmak ve yöntemleri geliştirilmek amacıyla sempozyumlar yapılmalı ve STÖ'lerin katılımları teşvik edilerek işbirliğinin önemi vurgulanmalıdır. STÖ'lerin ve belediyelerin ortak çabalarla faaliyet göstermesi, çalışmaların etki alanını arttırmakla birlikte hedef kitle üzerinde daha etkili sonuçlar elde edilebilir. Bu sebeple Belediyeler, yerel STÖ'ler ve semt merkezleri arasındaki iş birliği; saha uygulamaları, mekân kullanımı ve hedef gruplara ulaşmada belirleyici olmaktadır. Bu iş birliklerinin sürdürülebilirliğini sağlamak için düzenli değerlendirme toplantıları yapılmalıdır. Bu toplantılar yoluyla ihtiyaçlar birlikte belirlenmeli ve faaliyet planları kolektif biçimde oluşturulmalıdır

Kaynakça

Karakaya Ayalp, E. and Yangın Kiremit, E. (2021). İzmir'in Kapıları: Kent Mültecilerinin Göç Hikayeleri ve Yaşam Koşulları, Kent Akademisi, Cilt, 14, Sayı 3, , ss. 659-686

<https://tr.euronews.com/2019/11/11/izmir-basmane-dunun-ermeni-ve-rum-mahallesi-bugun-avrupa-ya-goc-yolunda-bir-durak-video>

NURCAN GEZİCİ (2019). Psikolojik güçlendirmenin örgütsel bağlılığa etkisi ve bir araştırma. 34.

Kristen S. Biehl, Özlem Aslan (2021). GÖÇ VE ÇEVRE ÇALIŞMALARINDA TOPLUMSAL CİNSİYET NEREDE? TÜRKİYE'DE SİVİL TOPLUMDAN ÖRNEKLER. 15.

İBRAHİM HALİL GÜZEL (2018). BELEDİYELERİN YEREL HİZMET ÜRETİMİNDE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ ROLÜ . 106.